

Bærk, ikke et eneste Bind tilbage. Men jeg skal nu tillade mig at bringe i Erindring, at dersom noget Saadant skulde håndes med et saadant forenet Bibliothek, som man her synes at være betænkt paa, da vilde Tabet blive langt uerstatteligere, end saadanne Tab have været i Fortiden; thi endnu i det forrige Aarhundrede fandtes der ganske anderledes Mænd, der næsten ene og alene levede og interesserede sig for Lærdom, der under et tilbagetruffet Liv havde langt mindre Lyst til at skrive end Tilbøielighed til at lære, og som især anlagde den Række store private Bibliotheker, hvis Hovedopgave det var at tilvejebringe den størst mulige Fuldstændighed af Bøger i den danske Litteratur, og hvis Lige man nu forgjæves vilde søge efter. Jeg yttrede ikke dette som nogen Forringelse for Nutiden, men det var endnu det attende Aarhundredes Character, hver Tidsalder har sin, hvorfra Saa eller Ingen aldeles gjøre Undtagelser.

Det Hensyn, jeg nu har tilladt mig at fremhæve, har ogsaa i behørig Grad været taget til Følge paa andre Steder, og dette har saaledes endog været Tilfældet i det Land, som man ellers i Almindelighed pleier at betragte sig paa, naar der er Spørgsmaal om at centralisere, nemlig Frankrig. Da man for omtrent 60 Aar siden i Frankrig ordnede Bibliotheksvæsenet, havde der nylig fundet en Brand Sted i Paris, som der havde tilintetgjort et af de største Bibliotheker. Man lod det da ikke beroe ved at give den Lov, hvortil den danske Lovgivning ikke kender noget Tilsvarende, den Lov, som i Frankrig forbyder at oprette Magasiner med brændbare Stoffer eller Bærksteder, som paa lignende Maade kunde blive farlige, i Nærheden af Bibliotheker, man lod det ikke beroe ved i Hovedstæderne i alle Departementer i det Mindste at have et, paa mange Steder meget betydeligt Bibliothek, men man bevarede ogsaa i Paris ved Siden af det store nationale, nu saakaldte keiserlige Bibliothek flere andre store Bibliotheker. Dersom det store keiserlige Bibliothek nu skulde rammes af Ildsvaade, vilde dette vistnok ogsaa for Frankrig være et yderst føleligt Tab, men isaaald kunde man dog der nogenlunde

recruttere et nyt nationalt Bibliothek fra de andre Bibliotheker i Paris og Departementerne, for ikke at tale om, at den franske Litteratur paa Grund af sin europæiske Udbredelse ogsaa i Udlandet ganske anderledes vilde kunne søges erstattet, end der i nogen Henseende kunde blive Tale om for os. Skjøndt jeg derfor tilfulde veed, at man lige saa lidet kan sikkre Bøger, som noget Andet, hvad Jordens er, en evig Varighed, synes det dog, at saalænge Nationen bestaaer, maa den sikke sig mod, at ikke altfor mange af de Bøger, hvormed dens Nutid knyttes til Fortiden, altfor let skulle kunne overrives. I Fortiden har dette hos os ikke blot i politisk, men ogsaa i literair Henseende altfor hyppig og altfor meget været Tilfældet, og jeg har saaledes fundet mig forpligtet til ikke at unddrage mig for her at gjøre det omtalte Hensyn særligt gjældende ved Siden af de mange og tildeels vægtige Grunde, som findes i den Betænkning, der nu maa antages at være Thingets Medlemmer tilstrækkelig bekendt, og hvis Indhold jeg for mit Vedkommende derfor ikke vil gjentage.

Med Hensyn til en Udtrængning i Mindretallets Indstilling skal jeg kun endnu tillade mig at bemærke, at den meget let kunde misforstaaes, som om der ikke findes Cataloger ved Universitetsbibliotheket. Har dette været Meningen, beroer den paa en Feiltagelse. Catalogerne der kunne vistnok fortjene at opnaa en bedre Form, men det er i ethvert Tilfælde vist, at der allerede findes Cataloger over Universitetsbibliotheket, baade alfabetske og Realcataloger.

Sammerich: Jeg vilde med Hensyn til dette Spørgsmaal gjerne stille den Betragtning i Forgrunden, at Universitetet i visse Maader, og jeg betoner i visse Maader, er en Commune; — vi pleie her i Thinget at være meget gunstigt stemte imod communal Selvstændighed, og det vistnok ikke uden Grund. Universitetet har nu tidligere været en fuldstændig affluttet Commune, som har bestyret og beskaffet sig selv, dømt sine Underhavende og mødt paa den danske Rigsdag for Souveræniteten. Denne Herlighed formindskede, som vi vide,